

Màrius Carol

El camarot del capità

El mirador privilegiat d'un director
de diari en temps convulsos
(2013-2020)

DESTINO

MÀRIUS CAROL
EL CAMAROT
DEL CAPITÀ

El mirador privilegiat d'un director
de diari en temps convulsos
(2013-2020)

Edicions Destino

Queda rigorosament prohibida sense l'autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats.

© Màrius Carol Pañella, 2021

Autor representat per Silvia Bastos, S.L., Agencia Literaria

© Columna Edicions, Llibres i Comunicació, S.A.U. / Destino
Av. Diagonal, 662-664 - 08034 Barcelona

Primera edició: abril del 2021

ISBN: 978-84-9710-319-0

Dipòsit legal: B. 4.110-2021

Fotocomposició: Moelmo

Índex

El capità no menja mai sol a la cabina	13
El cafè que Rajoy no es va prendre a la Zarzuela . .	19
El discurs del rei	23
El dia 1 va començar sense xuixos i amb porres . .	29
«Així no, Majestat»	41
Els directors escullen persones, temes i, finalment, paraules	51
I Joan Carles va ser empès per l'onada	67
Puigdemont no es volia deixar fotografiar al balcó de la Generalitat	75
L'encàrrec enverinat a la vicepresidenta	91
Una confusió de togues al Palau Reial.	101
Un policia a la samarreta	109
Confidències a la llotja de l'estadi	121
Dos guàrdies civils al diari	131
Ningú no té la més petita idea de com és el primer assalt	139
Quina nit (més llarga), la d'aquell dia.	151
La sort de Tarradellas és que no existia Twitter . .	161

De la preindependència a la preautonomia	177
Tocata i fuga del president	191
La ratafia com a últim refugi.	209
Un dinar amb Ortuzar al <i>txoko</i> del PNB	223
Quan es tracta d'escollir un camí (i no perdre's)	235
No va ser precisament un altre dia a l'oficina	245
La data de caducitat del director és a l'envàs.	259

*El capità no menja mai sol
a la cabina*

Juan Luis Cebrián explica a les seves memòries, titulades *Primera pàgina*, que, quan a la recta final del franquisme va deixar el diari *Informaciones* per dirigir els informatius de RTVE, el director, Jesús de la Serna, li va dir: «Recorda que el capità del vaixell menja sempre sol a la cabina», a la qual cosa ell afegeix a continuació: «No ho he oblidat mai». A mi em va tocar estar al capdavant de *La Vanguardia* en situacions complicades i, encara que hi ha moments en què ets tu i només tu qui assumeix el risc de donar o no donar una notícia, la veritat és que no m'he sentit mai sol. Sobretot perquè he volgut compartir sempre tot el que sabia amb l'editor i el meu equip, i és cert no m'han fallat mai en els moments realment importants. Soc dels que pensen que, si el capità del vaixell vol estar sol, s'acaba convertint en un naufrag.

Vaig arribar a la direcció del diari el desembre del 2013, coincidint amb un moment delicat de la premsa i encara més del país. La circulació dels diaris en paper havia

començat a declinar i els webs amb prou feines tenien ingressos. I a Catalunya pujava la bromera sobiranista: el tema entorn del qual girava el debat polític havia deixat de ser el pacte fiscal i el lloc l'ocupava l'exigència d'una consulta sobre la independència. Mentrestant, a Madrid, l'única preocupació era el control del dèficit que reclamava Brussel·les. El Govern central creia que les guspieres que arribaven de Catalunya eren focs artificials per amagar les retallades de l'executiu d'Artur Mas. Mariano Rajoy estava convençut que qualsevol aventura s'encallaria indefectiblement en el Tribunal Constitucional. De fet, el diari del 18 de desembre, el que anunciava el meu nomenament com a director, tenia a cinc columnes un titular que deia que «Rajoy accepta veure's amb Mas però no per la consulta» i aclaria al subtítol que el president espanyol rebutjava que es volgués utilitzar la reunió per escenificar un cop de porta a l'Estat.

El ministre més preocupat pel que estava passant a l'altre costat de l'Ebre era possiblement José Manuel García-Margallo, que mesos més tard em mostraria al despatx del Ministeri d'Afers Exteriors un esborrany de revisió de la Constitució redactat per ell que creia que podia solucionar l'encaix de Catalunya amb Espanya, en el qual plantejava la revisió del model de finançament, la recuperació de la disposició addicional tercera parcialment anul·lada pel TC, la concessió d'un estatus a la llengua catalana en el sistema educatiu espanyol o l'actualització del paper del Senat.

El meu primer dia com a director em va despertar la productora del programa *El matí de Catalunya Ràdio*.

Em va dir que Mònica Terribas només volia felicitar-me i no vaig saber negar-m'hi. En directe em va preguntar si era cert que qui m'havia fet director era el rei d'Espanya. Em va molestar profundament la referència, ja que a mi no se m'hauria ocorregut mai preguntar-li el dia que la van nomenar directora de TV3 si era cert que havia estat Jordi Pujol, que era molt amic del seu pare, qui l'havia situat al capdavant de la cadena. Li vaig respondre que a mi m'havia escollit l'editor, Javier Godó, i que si una cosa m'avalava, era la meva carrera. No havia de justificar-me de res, encara que potser va semblar que ho feia.

Un cop nomenat, vaig haver d'esperar uns dies perquè el meu predecessor desocupés el despatx. Als directors els costa una mica abandonar el confort del saló del tron. A Luis de Galinsoga, el propietari del diari li va enviar els pintors a repassar les parets perquè no pogués seguir ocupant-lo. David Jiménez va escriure a *El director*, càrrec que va ocupar a *El Mundo* durant tretze mesos, que segurament això és així perquè un lloc com aquest ha estat tradicionalment «un dels grans centres d'influència del país, festejat per reis i jutges, ministres i celebritats, escriptors i cantants, cacics i aconseguïdors». És possible que hagi perdut una mica aquest caràcter mític, però penso que segueix sent un dels pocs llocs temuts pel poder. Mentrestant, vaig decidir instal·lar-me al bell mig de la redacció, cosa que em feia sentir bé, segurament perquè és on un periodista es troba millor. Una de les coses més sorprenents que em van passar aleshores és que dues persones van intercedir a favor del meu antecessor davant de l'editor a fi que rectificqués la decisió tan bon punt van conèixer la notícia del meu

nomenament. No perquè tinguessin res en contra meu, sinó perquè preferien l'altre. Van ser el ministre de l'Interior, Jorge Fernández Díaz, i el president de la Generalitat, Artur Mas. Els seus motius devien tenir.

Al meu primer *bitllet*, que és com en diem en l'argot de l'ofici a l'article de la pàgina 2, com a director vaig voler recordar la pel·lícula *El quart poder* (Richard Brooks, 1952), en què Humphrey Bogart, en el paper de màxim responsable del diari *The Day*, deixa anar una arenga a l'advocat d'un mafiós que intenta comprar el periòdic per silenciar-lo: «*The Day* és un edifici enorme que no és meu. També conté rotatives, teletips, impremtes, premses, tintes i despatxos. Tot això no és meu. Però un diari és alguna cosa més. *The Day* és més que un edifici. Són persones. Cinc-cents homes i dones, el coneixement, el cor, el cervell i l'experiència dels quals fan possible el diari. No posseïm ni una estella del mobiliari de l'empresa. Com les dues-centes cinquanta mil persones que en llegeixen totes les edicions, tenim un interès vital que visqui o mori. La mort d'un diari té efectes de llarg abast... El diari es publica, abans que res, i sobretot, per servir l'interès públic». A aquest discurs jo hi vaig afegir: «Seixanta anys després, els diaris no tenen teletips, tinta, ni tan sols despatxos, i els periodistes han perdut la bohèmia. Tot i així, el periodisme manté el caràcter de servei públic i continua sent un pilar essencial de la democràcia. Un diari ha de contribuir a explicar als lectors el món cada vegada més complex que ens toca viure. I no només relatar les coses que passen, sinó, sobretot, aclarir per què passen. Aquest és el nostre repte com a col·lectiu. I el meu repte personal».

No disposava encara de despatx, però ja tenia una declaració de principis. I la fortalesa que dona que el 85% de la redacció votés a favor del meu nomenament en una consulta que no té caràcter vinculant, però que ha afeblit més d'un col·lega de l'ofici. Quan finalment vaig poder accedir al meu lloc de treball amb uns quants llibres nous i uns quants diaris vells, l'estança presentava un aspecte desolador: tenia les parets despallades, les estanteries buides i un ficus moribund en un racó. El primer que vaig penjar va ser una fotografia de Marilyn Monroe vestida de ballarina feta pel fotògraf Milton H. Greene el mateix any que jo vaig néixer. Després vaig col·locar la pila de llibres que m'acompanyen a la feina com fidels companys —«no hi ha cap amic tan lleial com el llibre», deia Hemingway—, que de seguida van omplir totes les lleixes. I vaig encomanar que m'enviessin flors: cada setmana un pom nou. Segurament és l'única despesa sumptuària que he fet en més de sis anys. Només em va inquietar l'existència d'una enorme caixa forta, que em recordava les que els assaltants de bancs del Far West feien obrir a punta de pistola. Vaig preguntar què s'hi guardava a les secretàries, que no van saber gaire bé què contestar-me. Elles en tenien la clau i el codi. No hi vaig tenir mai res de valor. Potser és que el periodisme ha anat de baixa i ja no s'hi guarden dossiers secrets o gravacions ocultes, com alguns directors asseguraven atresorar en el passat. O potser és que alguns han vist massa pel·lícules.

Una de les moltes persones que em van trucar per felicitar-me va ser el president Mariano Rajoy, a qui a penes coneixia. Ens havíem saludat un parell de vega-

des en actes públics, però poca cosa més. Em va desitjar sort i em va recomanar que m'escapés uns dies per Nadal, perquè se'm girava feina. Ell pensava anar-se'n a Galícia amb la família, encara que menys temps del que li agradaria perquè aquell dijous 26 havia de ser a Madrid, ja que l'endemà hi havia Consell de Ministres. I em va donar un consell: «No et precipitis mai a l'hora de prendre una decisió. Espera. És molt possible que, si no fas res, les coses es resolguin soles». Vaig pensar que el president del Govern era tal com el descrivien; no hi havia marge per a la sorpresa. Si aquelles paraules les hagués pronunciat un imitador, hauríem cregut que era una caricatura massa fàcil del personatge. Però és que Rajoy era un tipus transparent, cosa que no vol dir en cap cas que fos un polític fàcil de tòrcer, malgrat que el seu final va ser tan o més desconcertant que algunes decisions que va prendre. O que mai no va prendre.